

Поетизація доблесті, історичний колорит та романтика пригод у романі Вальтера Скотта “Айвенго”

- **Мета уроку:** звернути увагу учнів на глибоке знання історії автором роману;
вчити учнів висловлювати власну думку про прочитане;
розвивати вміння школярів виділяти епізоди, що допомагають зрозуміти характери персонажів;
розвивати творчі здібності учнів;
виховувати вдумливого, спостережливого читача.

Епіграф:

“ У романах Вальтера Скотта усе чудове: матеріал, сюжет, характери, оповідь, не кажучи вже про... велику правду кожної деталі”. Й. В. Гете

Тип уроку:

узагальнення та систематизації знань, умінь та навичок

Обладнання:

хрестоматії з текстом роману “Айвенго”, ілюстрації до твору, завдання для самостійних робіт, тестові завдання.

Прекрасні узгір'я та полонини, великі ліси, де збирались ватаги відважних розбійників, селяни – раби, приречені на жалюгідне існування...

- На крилах часу ми знову перенесемося до Шотландії, з її високими горами, крутими ущелинами, прекрасними вересовими полями, дивовижними легендами, героїчною історією.
- Уже декілька століть читачі захоплюються точним зображенням середньовічної Англії, майстерно створеним Вальтером Скоттом.
- Творчістю цього великого митця захоплювалися всі.
- “Великим талантом, що не має собі рівних...” називав письменника Й. В. Гете.
- А О. С. Пушкін вважав, що Вальтер Скотт –
“... чудовий шотландський чародій...”

У ході уроку ми маємо з вами дати відповідь на такі запитання:

- Яку роль у романі відіграє образ Робін Гуда?
- Чому замок Фрон де Бефа штурмують саме друзі Робін Гуда?
- Чи є щось спільне у образах Робін Гуда та Айвенго?
- У чому полягає пізнавальне значення роману В. Скотта?
- Чим приваблює сучасного читача образ Айвенго?

Продовжіть речення:

1771 - 1832

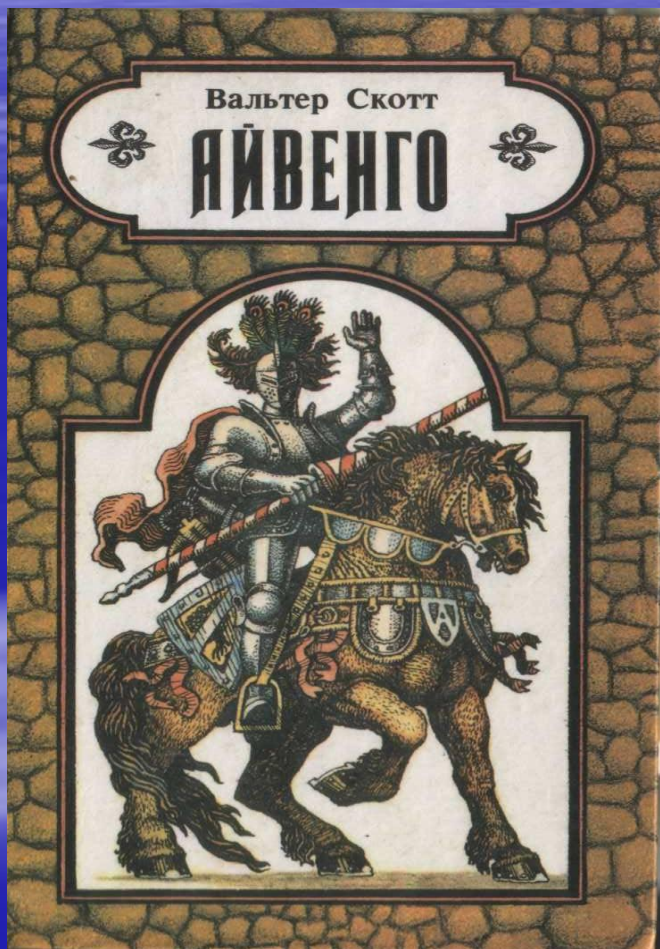
“ Якщо люди не навчаться допомагати один одному, то рід людський зникне з лица Землі”. В. Скотт

- В. Скотт отримав...
- Навчався у ...
- Працював у ...
- У ранньому віці прочитав ...
- З того часу захопився...
- У 1799 році виступив як...
- З 1800 року ...
- У 1802 -1803 роках видав ...
- У 1814 році був надрукований...
- Вальтер Скотт написав всього ... романів.

Творчість можна поділити на...

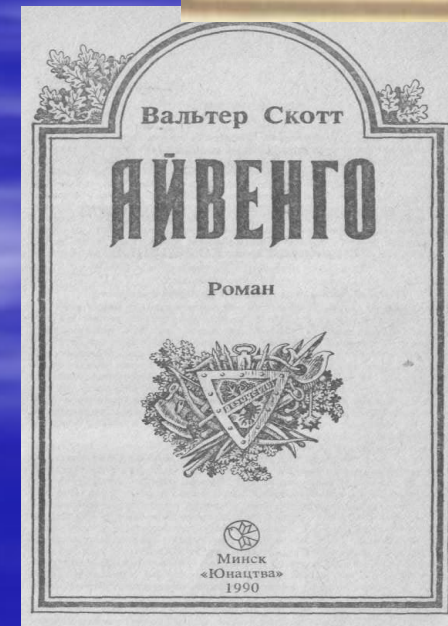
Роман "АЙВЕНГО" 1819 р.

- Своїм вчителем Вальтер Скотт вважав Генрі Філдінга та його роман "Том Джонс".
- Видатного англійця вважають "батьком" історичного роману.
- Історичний роман – це...
- Необхідною умовою історичного роману за В. Скоттом є ...

Своєрідність роману “ АЙВЕНГО ”

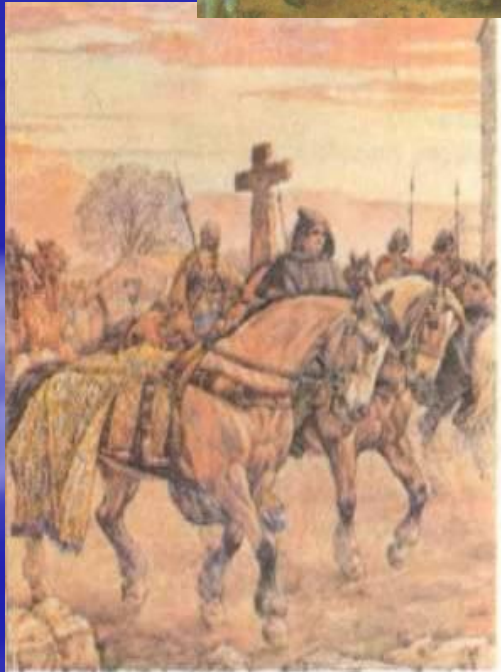
- **Тема роману:** історія Англії 12 століття.
- **Основна думка твору:** добро і справедливість завжди перемагають жорстокість та підступність.
- **Конфлікт:** - **національний** – боротьба саксів та норманів,
  - - **політичний** – боротьба короля з феодалами і укріплення централізованої королівської влади,
  - - **соціальний** – боротьба селян проти утиску феодалів.
- **Головний герой:** вигадана особа.

Бесіда за запитаннями:

1. Чому Гурт і Вамба не захотіли вказати правильного шляху до замку Седріка Сакса?

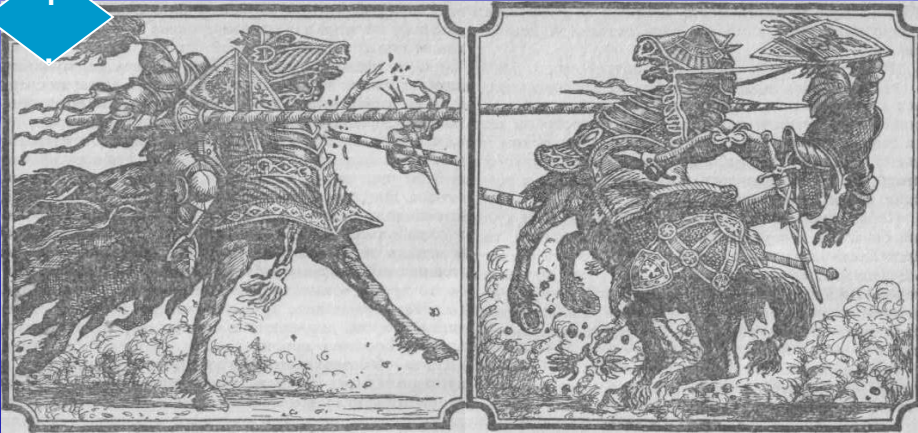

- 2. Чому навіть у замку Айвенго не відкрив свого обличчя?
- 3. Чому Айвенго врятував єврея Ісаака?
- 4. Яка ще подія відбулася у замку Седріка?

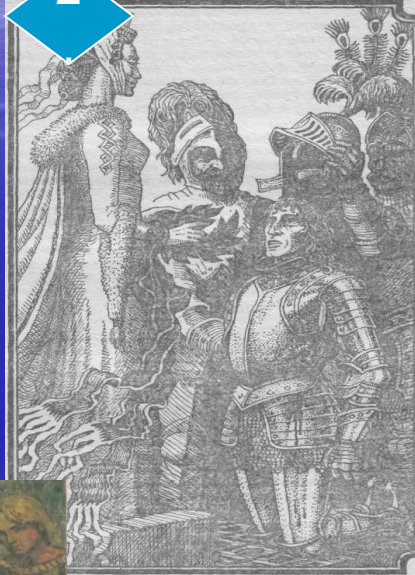

Впізнай епізод за ілюстрацією

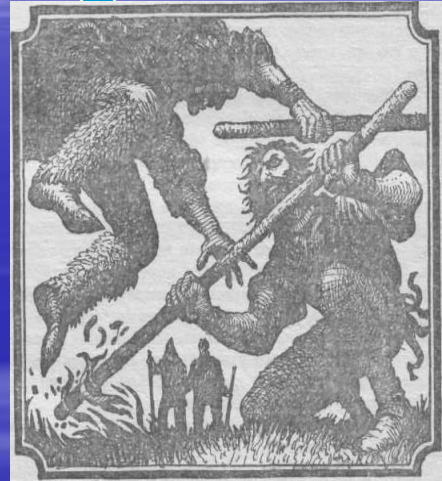
1

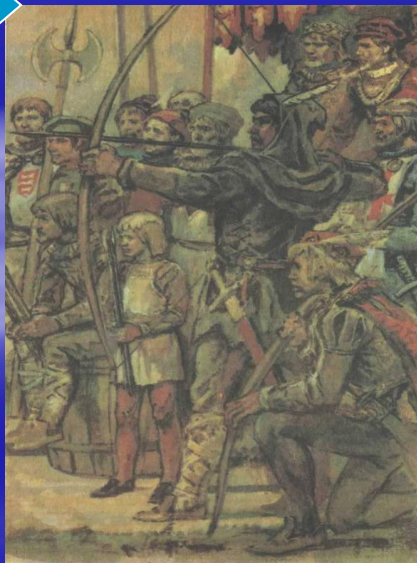
2

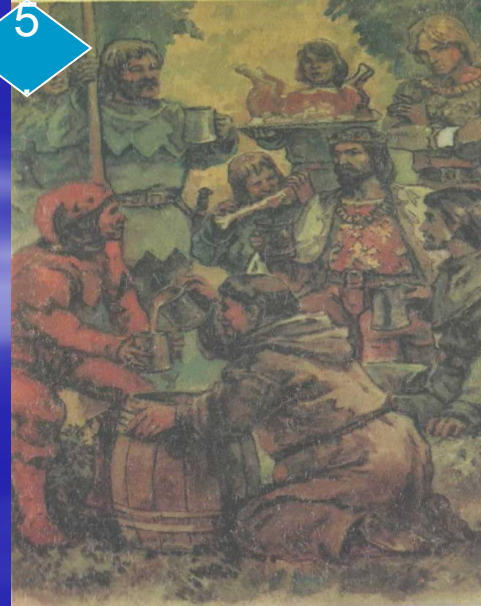
3

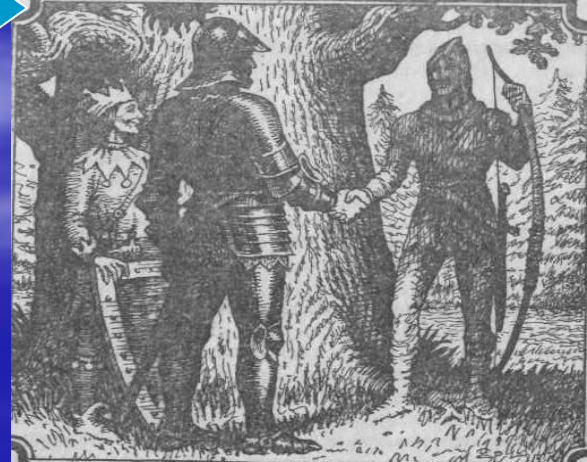
4

5

6

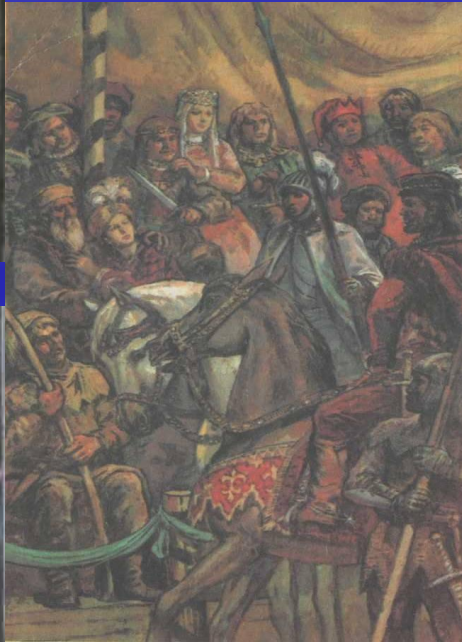
Вкажіть помилку у послідовності епізодів

- 1. Хрестові походи.
- 2. Лицарський турнір.
- 3. Порятунок Ребекки.
- 4. Поранення Айвенго.
- 5. У замку Седріка.
- 6. Турнір стрілків.
- 7. Штурм замку Бефа.

Одним з найбільших епізодів є опис турніру.

- Хрестові походи, міжусобні війни феодалів, важке життя селян...
- У такі важкі часи люди поспішають на турнір коло Ашбі. Чому?
- Кому найбільше симпатизували глядачі? Чому? (Зачитайте)
- Чи брав участь у турнірі Чорний Лицар?

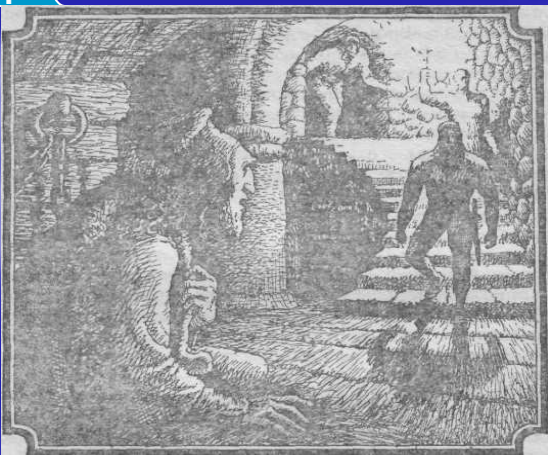
1

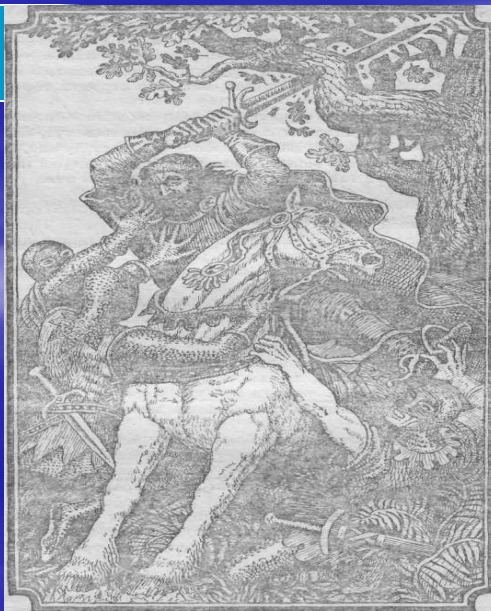
2

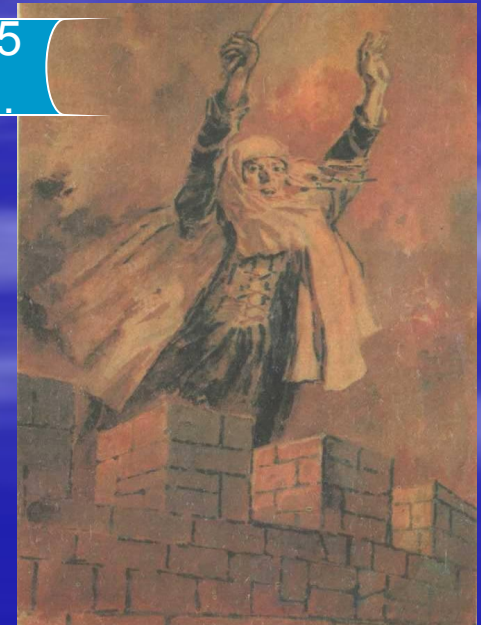
3

4

5

Самостійна робота. Записати імена героїв, зображених на ілюстраціях.

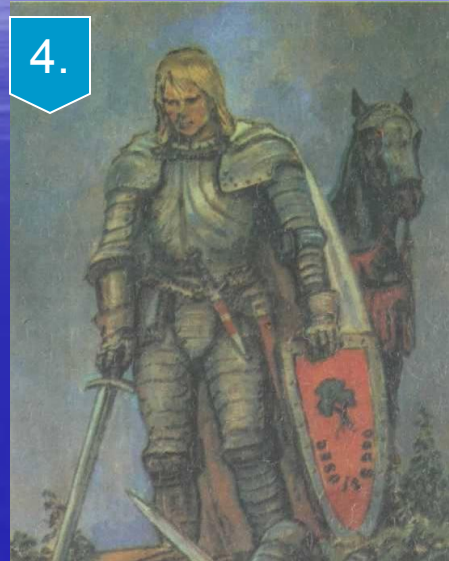
1.

3.

4.

6.

2.

5.

7.

Асоціативне мислення.

Вкажіть, з яким деревом чи іншою рослиною можна порівняти героїв.

Знайди помилку

■ **Нормани:**

- Річард Левине Серце
- Принц Джон
- Фрон де Беф
- Ребекка

■ **Саксонці:**

- Ісаак
- Седрік Сакс
- Ательстан
- Айвенго

■ **Духовенство:**

- Бріан де Буагільбер
- Мальвуазен
- Пріор Еймер
- Маленький Джон

■ **Прості селяни:**

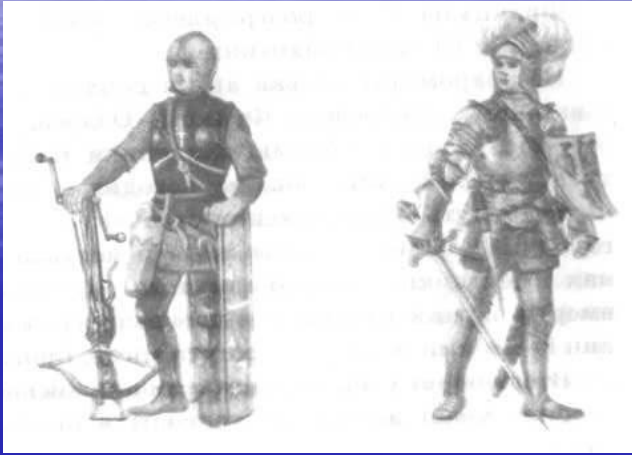
- Вамба
- Гурт
- Робін Гуд
- Моріс де Брасі

Літературна гра – дослідження

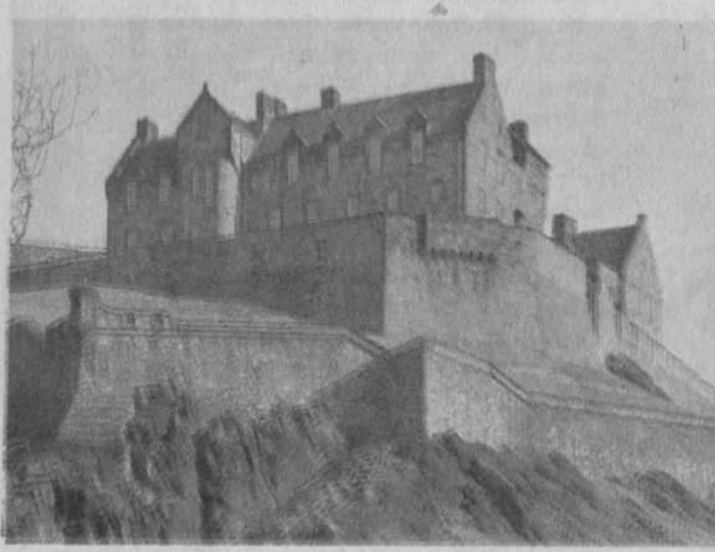
“ Речі героїв “

- 1. Що було зображено на щиті Айвенго?
- 2. Кому з героїв належав білий плащ?
- 3. На яку річ закладався Бріан де Буагільбер у домі Седріка Сакса?
- 4. Яка річ була у Вамби та у Гурта?
- 5. Який приз мав отримати найкращий лучник у Ешбі?
- 6. Яка річ Ребекки стала символом виклику на дуель?
- 7. Що подарував Локслі Чорному Лицарю?
- 8. Що подарувала Ребекка леді Ровені?

Робота у групах

Замок в Единбурзі — давній столиці Шотландії.

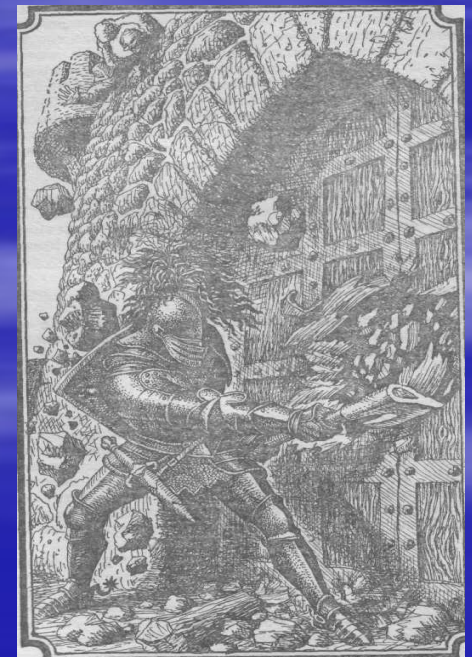
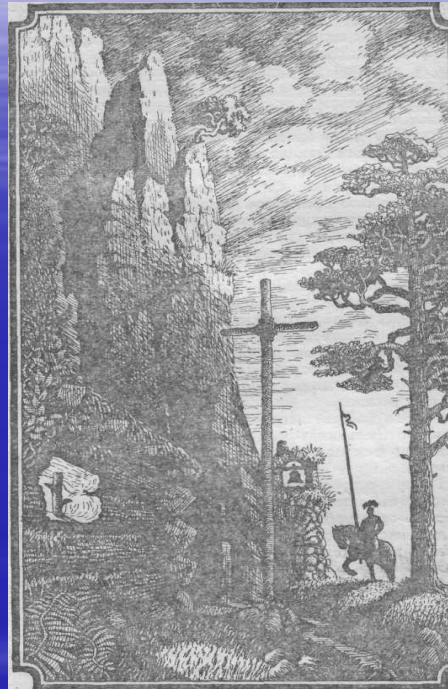

- 1. Історична епоха Річарда 1. Принц Джон
- 2. Норманські лицарі. Бріан де Буагільбер, Фрон де Беф, Моріс де Брасі.
- 3. Побут багатих феодалів. Седрік Сакс, Ательстан.
- 4. Життя простих селян. Вамба, Гурт. “Зелені кафтани”. Робін Гуд.
- 5. Лицарство у Середні віки. Айвенго.

1. Чому Річард 1 ідеалізований?

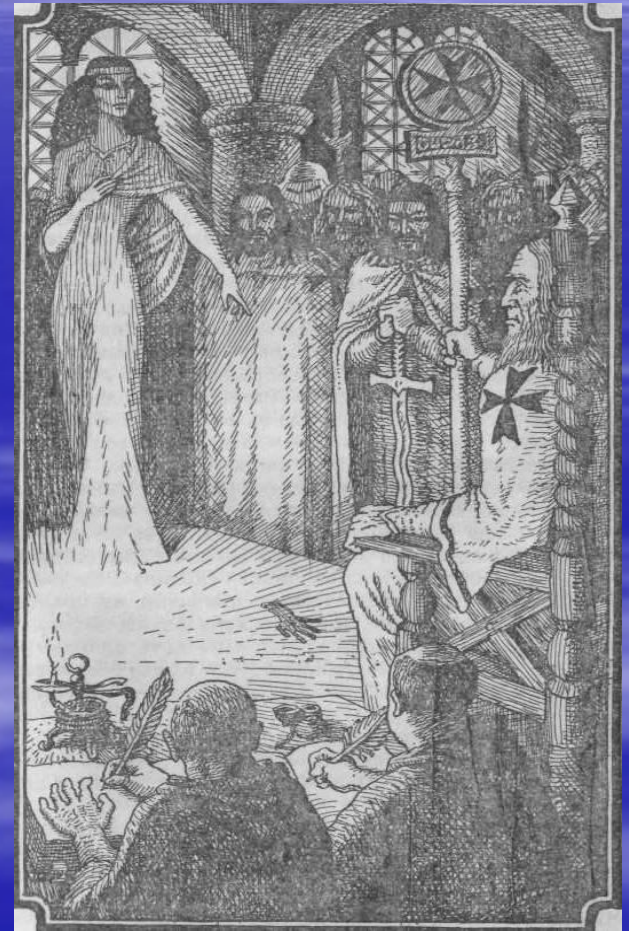
- Відомо, що реальний Річард Левине Серце був грубим, жорстоким, непорядним.
- У романі В. Скотт показує його відважним, благородним лицарем, простим у спілкуванні.
- Чому він допомагає Айвенго?
- Чому бере участь у штурмі замку?
- Яким у романі зображений принц Джон?
- Чому він хотів, щоб його брат загинув?

2. Бріан де Буагільбер Суд над Ребеккою

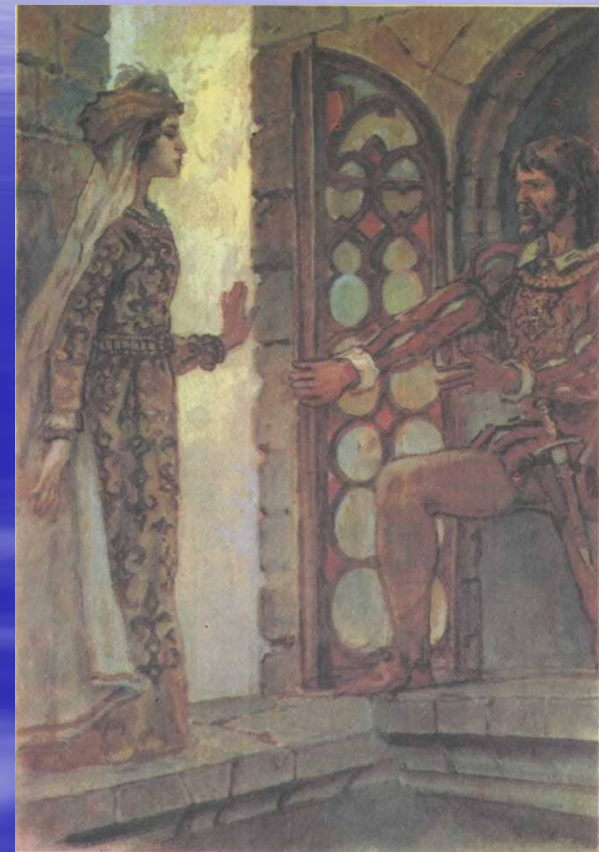
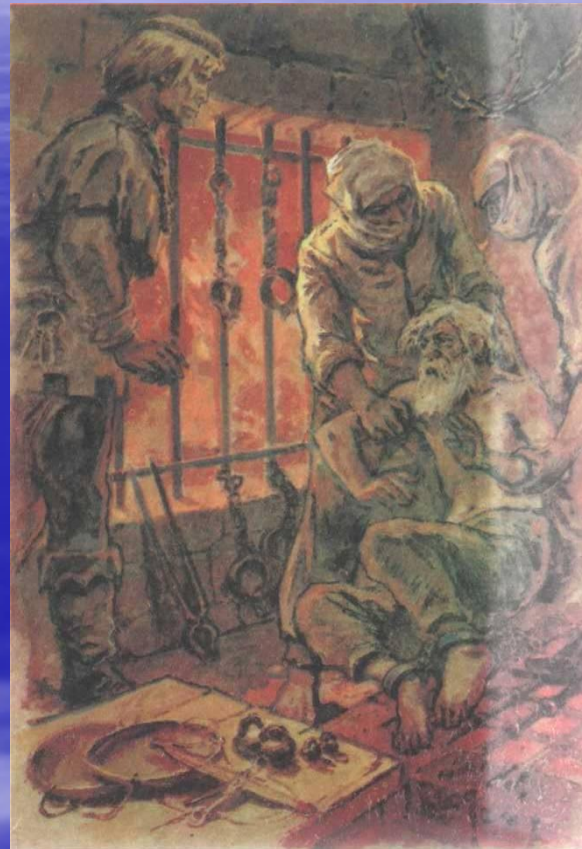
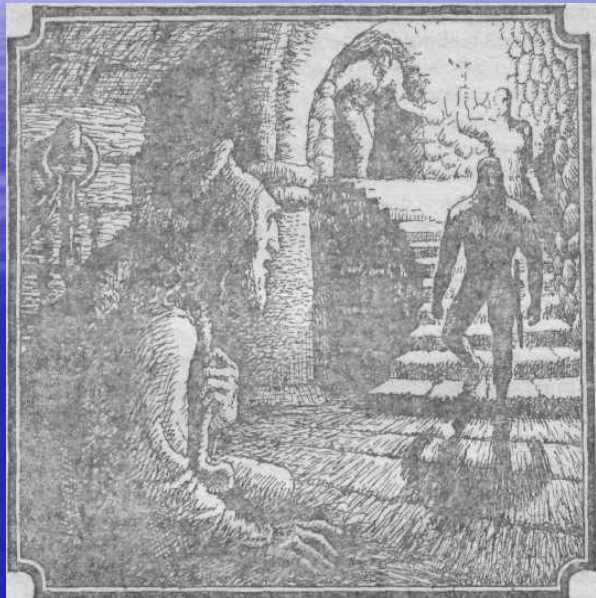

- Чому Бріан, знаючи, що не може одружитися з Ребеккою, все — таки її викрав?
- Чому на суді Бріан не заступився за кохану?
- Чим він допоміг їй ?

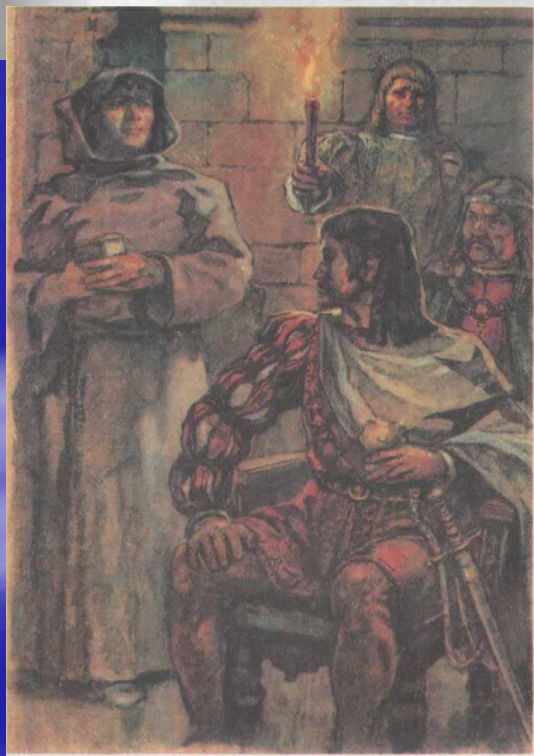
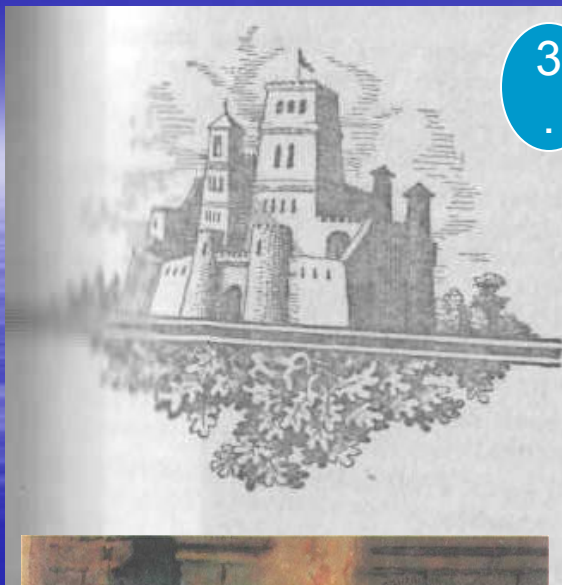
Норманські лицарі

Якими у романі
показані
Фрон де Беф,
Моріс де Брасі та
Бріан де
Буагільбер?

Чи можна цих героїв назвати
негативними персонажами
роману? Чому?

Седрик Роттервудський

- Вальтер Скотт без прикрас показує середньовічну дійсність.
- Деспотизм феодалів; жорстокість турнірів; дії лицарів – розбійників.
- Святковий зал Седрика чорний від сажі; столи не застелені; у кімнатах холодно, незатишно; під час обіду гості кидають собакам кості.
- Чому Седрик такий строгий із сином?
- Чи можна назвати Седрика Сакса справедливим?
- Який це герой: позитивний чи негативний?

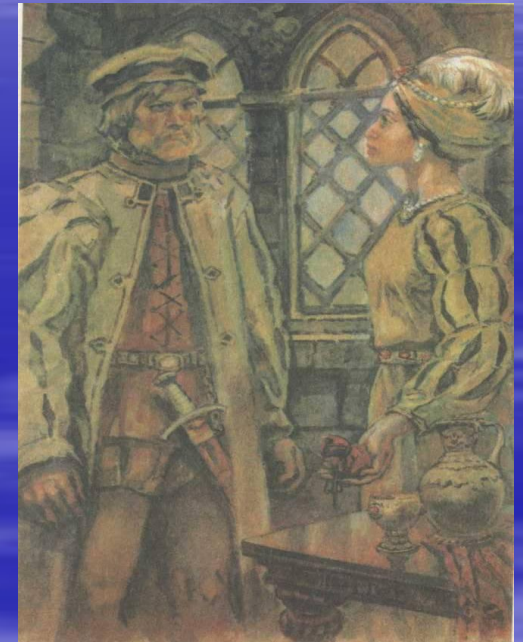
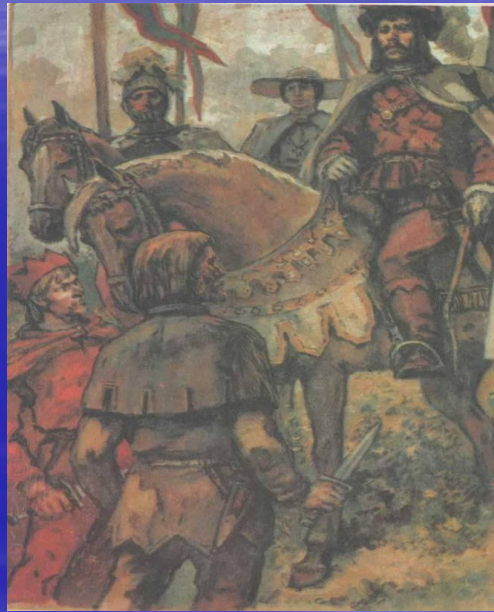
Чому Ательстан прикинувся , що загинув на полі бою при штурмі замку Фрон де Бефа?

- Як, на вашу думку, характеризує Ательстана той факт, що він виступає на турнірі проти лицарів – саксонців?
- Чому він дозволив, щоб леді Ровена, його наречена, вийшла заміж за Айвенго?

4. “Нам залишилося лише повітря, щоб дихати...”

Чиї це слова?
(Прочитайте
продовження)
Чому Гурт і Вамба не
показали правильного
шляху
до замку Седріка?

Як виконав Гурт
доручення
Айвенго?
Чому саме йому
даровано волю?

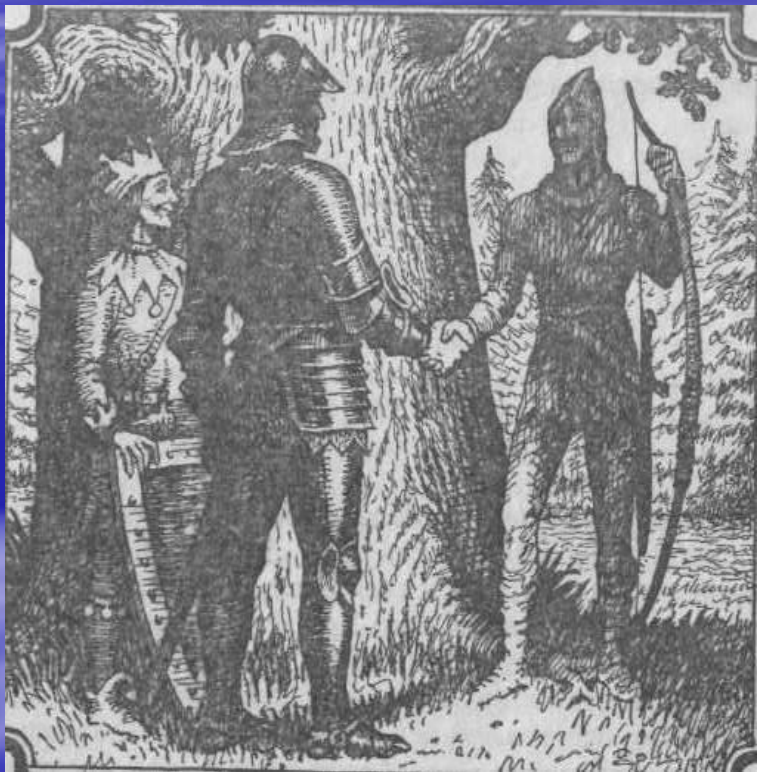
Яка роль Робін Гуда у романі?

- Хто такий Робін Гуд?
  - Чому він став розбійником?
  - Чому саме військо Робін Гуда допомагає визволити Седріка та його супутників із полону?
- Чому Робін рятує Річарда від нападу у лісі?
  - Як поставився король Англії до короля розбійників?

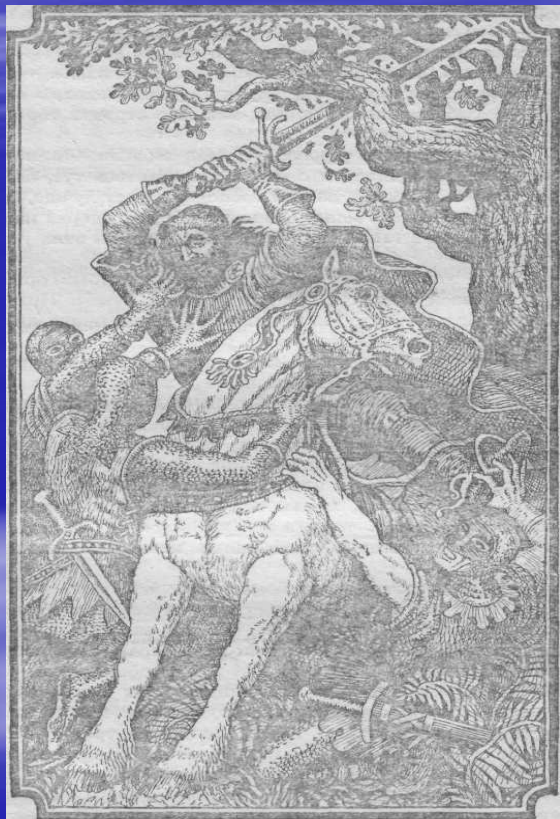

У тебе англійська душа, Локслі!

- Я – Річард Левине Серце.
- - Не називайте мене Локслі, государю. Моє ім'я стало таким відомим, що, можливо, воно досягло й вашого слуху.
- Я – Робін Гуд із Шервудського лісу.
- - Король добрих молодців та ватаг розбійників. Ну хто не знає твого імені? Його чули навіть у Палестині.
- Але будь упевнений, мій славний розбійнику, що жоден твій вчинок під час моєї відсутності не буде вважатися злочином.

5. “ Лицарство – джерело найчистіших і
найшляхетніших прихильностей, опора
пригніченим, захист ображеним, оплот проти
свавілья володарів”. В. Скотт

Чи
правильн
о
думав
Вальтер
Скотт?

Хто такий лицар
на вашу думку?

Кодекс лицарської честі

- Лицар повинен:

- Боротися за справедливість.
- Захищати знедолених.
- Завжди бути чесним і ввічливим.
- Допомогати товаришам у біді.
- Не зраджувати своєї віри.
- Не зраджувати товаришів.
- Боронити честь коханої дами.
- Бути милосердним і справедливим до ворога.

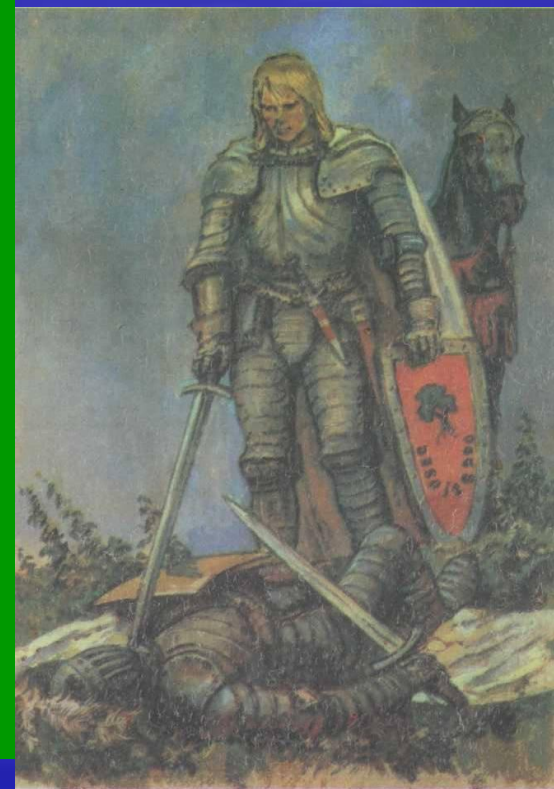
Хто з лицарів
відповідає
цим вимогам?

Айвенго – благородний лицар

- Одним із образів роману є Айвенго? Хто він?
- Найкращим та найвправнішим на турнірі був Айвенго.
- Тільки він заступився за Ребекку.
- Як він розуміє лицарську честь?
- Чому його можна назвати не тільки гарним лицарем, а й захисником знедолених?

Чим приваблює сучасного читача образ Айвенго?

- “У літературі багато хороших героїв, але мені найбільше подобається Айвенго.
- Він – справжній лицар, розумний, добрий, справедливий.
- Герой вірою і правдою служить королю Англії.
- Він вправний боєць, а тому його ніхто не може перемогти.
- Айвенго завжди спішить на допомогу людям, незалежно від їх стану чи походження.
- Я рада, що у цього хлопця все склалося добре, що він зміг одружитися з коханою дівчиною.
- Але, на жаль, у нас зараз таких, як Айвенго немає...”

Уривок з твору учениці 7 класу Валігури Оксани

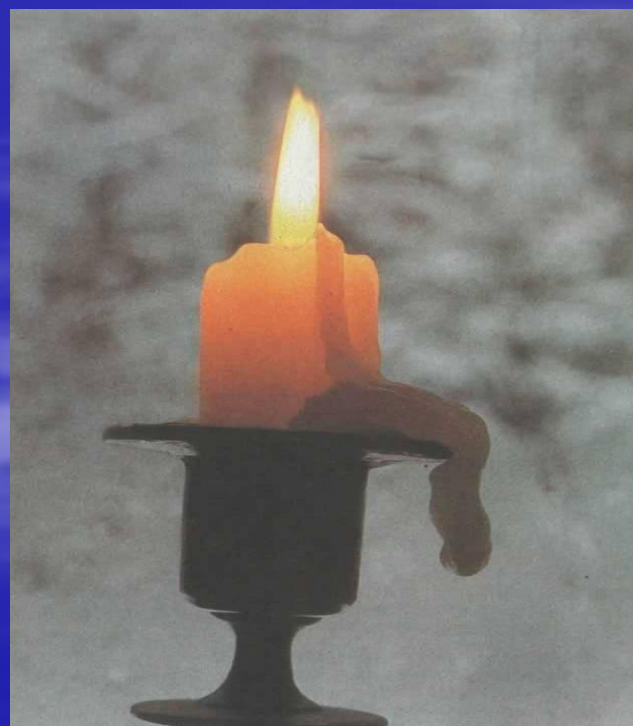
Чи справді у наш час немає лицарів?

Чи потрібні вони нам сьогодні?

Чи потрібні нам лицарі сьогодні?

Поки горить
свічка...

Всі проблемні запитання, поставлені на початку уроку, нами вирішені.

- Яку роль у романі відіграє образ Робін Гуда?
- Чому замок Фрон де Бефа штурмують саме друзі Робін Гуда?
- Чи є щось спільне у образах Робін Гуда та Айвенго?
- У чому полягає пізнавальне значення роману В. Скотта?
- Чим приваблює сучасного читача образ Айвенго?

Бесіда

- Яка, на вашу думку, роль пригодницьких елементів у романі?
  - Пригадайте, на долю яких героїв випало найбільше пригод. Чому?
  - З якими героями пов'язані романтичні пригоди?
- Гете сказав, що у романі В. Скотта все чудове і правдиве. Чи мав він рацію?
  - Якби у романі не було любовних пригод, чи був би роман цікавим?

Домашнє завдання.

Виконати одне із завдань (ПИСЬМОВО)

- Чи хотіли б ви жити у Середньовічній Англії?

- На кого з героїв роману я хотів би бути схожим? Чому?

- Розповісти від імені героя роману про одну з його пригод.

- Лист героєві роману:
“Я хочу тобі сказати...”

